

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. III. Sobrietatis exempla ex sacris deprompta scripturis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Exempla Sobrietatis è sacris deprompta scripturis.

IN hoc argumenti genere, vt huc spectantia breuitatis ergò quàm plurima omittamus, occurrit primùm, quod ad vini abstinentiæ, ac sobrietatis commendationem, Diuisi patribus, Hieronymo & Ambrosio attestantibus; non parùm valet iam inde à mundo condito, ad diluuij tempora, omnem vini vsum planè ignotum, & carnis esum prorsus interdictum extitisse. Illius tamen ætatis homines rectissimè semper valuisse, corporis viribus, multò nobis robustiores, & formæ elegantia magis conspicuos, ac decupla vitæ diuturnitate superiores. Ex Deuteronomio quoq; constat, Israheliticum populum quadraginta annis in deserto *vinum & siceram non bibisse*, solo Manna & aquæ potu refectum. Aaroni porrò, ac reliquis sacerdotali ordini adscriptis Leuitis, præcepti necessitate indicitur, verbis hiscè, *vinum sobriè potandum, ac sacrificij tempore vitandum planè.* In Leuitico: *Vinum & omne quod inebriare potest, non bibetis, tu & filij tui, quando intrabitis in tabernaculum testimonij, ne moriamini: quia præceptum sempiternum est, in generationes vestras: Et vt habeatis scientiam inter sanctum & prophanum, inter pollutum & mundum. Doceatisq; filios Israhel omnia legitima mea que locutus sum illis, per manum Moysi.* Hic intende mentis aciem, ac neruos indaga, an hoc Dei præcepto, maiori ad sobrietatis dignitatem accessio fieri possit? Ecco tibi nec sacrificium Deus ratum vult acceptare, sobrietati non coniunctum, & ab ea. quodammodo sanctificatum, nec pro tribunali iudicia exerceri, nec sententiam vllam ferri, nec ambigua discerni: nec

Lib. 1. aduersus Iouinianũ Epist. 82.

Gen. 1. 3. 9.

Deut. 29.

Leuit. 10.

Sobrietas ad omnia sacerdotalia munera requisita.

populum erudiri nisi ab abstemiis, nisi à sobriis. Cui sobrietatis legi, exinde non parum firmitudinis emanat, quod per Ezechielem Prophetam, à Domino renouatum quasi, ac denuò stabilitum fuerit, atque promulgatum. Nam sic ait: *Et vinum non bibet omnis sacerdos, quando ingressurus est atrium interius.* Consimili ratione Nazaræi, Domino peculiari cultu dicati ac deuoti, præcipuo sobrietatis voto, quasi vinculo, adstricti erant, hoc Dei mandato. *Locutusque est Dominus ad Moysen dicens, loquere ad filios Israhel & dices ad eos: Vir siue mulier cum fecerint votum, ut sanctificentur, & se voluerint Domino consecrare, à vino omni quod inebriare potest abstinebunt. Acetum ex vino, & ex qualibet alia portione, & quicquid de vua exprimitur, non bibent: Vvas recentes siccasque non comedent, cunctis diebus, quibus ex voto Domino consecrantur; quicquid ex vinea esse potest, ab vua passa, vsque ad acinum non comedent. Quid? Cur vinum vobis adimitur Nazaræi? Cur acetum? Cur cereuisia? cur acinus? an quia mala? Certè. Vidit Deus omnia quæ fecerat, & erant valdè bona. An quia Deo exosa? Nec istud. Nam qui creaturæ in se bonæ, creator optimus infensus esse queat? An quia hominibus vinum inuidebat? Verum, humanæ utilitatis causa, vinum produxit. Cur ergo? Vt sobrietatis amorem, illis quàm commendatissimum redderet, qui suo se seruitio libera voluntate addixissent. præcellens iterum, ac noua sobrietatis commendatio, speciali obsequio Dei cultuique deditos, atque mancipatos, præcipuè sobrietatem iustos colere, atque ad terminum vsque sanctificationis, ab omni vini potu esse alienos.*

Nec

Ezech. 45.

Numeri. 6.

Gen. i.

Eccl. 2.

Nec hic prætereundum, illud diuinæ sapientiæ la-
men, Rex Salomon, qui ad vberiore[m] rerum omni-
um peritiã, ac prudentiam assequendam, sobrieta-
tis studium imprimis habendum, acutissimè dispe-
xit. Cogitavi in corde meo, inquit, abstrahere à vino ca-
nem meam, vt animum meum transferrem ad sapientiã
deuitaremque stultitiã, donec viderem quid esset, vni
filiis hominum, quod factò opus est sub sole, numero die-
rum vitæ. Quo satis indicasse videtur, obicem sapi-
entiæ poni, ac nutriri stultitiã, nec, qd in hominum
vita vtile sit, satis peruideri posse, quantulo cunq[ue] vi-
ni excessu deliqueris. Id ni foret, haud ita penitus
vino se abstrahere cogitasset. Spectatissimo tandem
sobrietatis exemplo nobis Rechabitæ prælucent. Hi
enim patris obsecuti monitis, crateres vino plenos
huius virtutis incensi studio, ne quidem vt pitillu-
rent, adigi potuere. Et posui, inquit Propheta, coram

Hier. 35.

filiis domus Rechabitæ, scyphos plenos vino, & cali-
ces. & dixi ad eos: bibite vinum. Qui responderunt,
bibemus vinum: quia Ionadab filius Rechab, pater no-
ster, præcepit nobis, dicens: Non bibetis vinum, vos &
filij vestri, vsq[ue] in sempiternum. Et post pauca. Obedi-
uimus ergo voci Ionadab filij Rechab patris nostri, in
omnibus quæ præcepit nobis, ita vt non biberemus vinum,
cunctis diebus nostris. Quid ipsis præmiũ tulit, ista vi-
ni sobrietas? Cum Dominus Deus Exercituum, ob
præfractam inobedientiam, atq[ue] intoleranda flagi-
tia, toti populo Israelitico supremum excidium
interminatus esset, hoc exoptatum à Deo tulere
promissum, hoc desiderabile posteritatis accepere
folatium. Domui autem Rechabitæ dixit Hieremias:

Ibidem.

Hæc dicit Dominus Exercituum, Deus Israel; pro eo quod
obedistis præcepto Ionadab patris vestri, & custodistis

omnia

omnia mandata eius, & fecistis vniuersa quae praecepit vobis, propterea haec dicit Dominus Exercituum Deus Israel. Non deficiet vir de stirpe Ionadab filij Recchab, stans in conspectu meo, cunctis diebus. Viden hic, quanto apud Deum loco sit eximia sobrietatis virtus? Quot eam, quantisque premiis, vt perennem illam iucunditatem fileamus, etiam in hac vita decorarit?

Cuius rei euidentis monumentum, trium puerorum Danielis, Misaëlis & Azarię nobis abstinentia locauit. Hi seruitio potentissimi Babyloniorum Regis deputati, ac Regia mensa opiparę pascendi, spreteis exquisitissimis epulis, delicatissimiorum vinorum variis generibus legumina & aquę potum, sobrietatis ardore inflammati, prætulerunt. Quid inde consecuti? Qua mercede remunerati? Formę venustate, cæteris multo elegantiores, prudentia circumspetiores, ac sapientia, omniumque rerũ scientia subtiliores, omnium denique rerum cognitione, illius Regni Philosophis, Hariolis, Aruspicibus, euasere præstantiores. quinimo & Prophetiæ donum, & interpretatio somniorum, & abditissimorum mysteriorum lumen, eisdem collatum. Ipsum porrò Danielelem, de hac sua loquentem sobrietate audi.

in diebus illis, ego Daniel lugebam triū hebdomadarum Daniel. 10.
diebus, panem desiderabilem non comedi, & caro & vinum non introierunt in os meum. Diuturnum, ne vix quidem nobis imitabile, exercitium sobrietatis: sed ei quid peperit emolumentum? Vt, qui visiones videret, cum Angelis loqueretur, & futura Prophetico spiritu prænosceret, idoneus efficeretur: Adeo sibi diuina bonitas complacet quasi, sobrietati addictum animum, cœlestibus donis exornando.

Ac ne prolixè vos hic morer ad alia festinantes,
 L plus,

plusquam notissima est, Prodroimi Christi ac Baptistæ Ioannis sobrietas. Quid is? vinum & ficeram non bibit, locustas & mel siluestre comedit, solo contentus aquæ potu. De quo Paulus Diaconus in Ecclesiæ hymno:

*Antra deserti teneris sub annis,
Ciuum turmas fugiens, petisti,
Ne leui saltem maculare vitam
Famine posses.*

*Præbuit hirtum tegumen Camelus,
Artubus sacris strophium bidentes,
Cui latex haustum, sociata pastum
Mella locustis.*

Quid hac abstinencia sibi demeruit? vt diuina seruatoris ore, palàm vberimè laudaretur, vt Agnum Dei digito demonstraret, vt omnibus hominibus filii præferretur. *Inter natos mulierum non surrexit maior Ioanne Baptista.* Vt Baptista Saluatoris esse dignus haberetur, vt Dei patris de filio testimonium reddentis, vocem audiret, vt sanctum Spiritum, in columbæ specie descendètem, aspiceret, vt dignior omnibus aliis Prophetis iudicaretur.

Idem Paulus Diaconus in hymno Ecclesiæ.

*Ceteri tantùm cecinere vatum,
Corde præfago, iubar affuturum:
Tu quidem mundi scelus auferentem,
Indice prodis.*

*Non fuit vasti spatium per orbis,
Sanctior quisquam genitus Ioanne,
Qui nefas seculi meruit lauante
Tingere lymphis.*

Disce hinc temulente, disce ebriose, vini vorage insatiabilis, pertusum dolium, abdomen inexplebile, vile ventris mancipium, disce sobrietatis honestatem

statem ac pulchritudinem summa tūm laude, tūm
 prēmio apud Deum & homines coniunctam. In-
 duc potius animum, inter eos esse, quos laudat
 Poëta:

Oderunt peccare boni virtutis amore.

quàm ex eorum serie, quos taxat,

Oderunt peccare mali formidine pœn.e.

hoc abiecti: at illud ingenui ac generosi est animi ar-
 gumentum.

CAPVT IV.

*Exempla sobrietatis pauca quedam, petita è san-
 ctorum historiis.*

Illud potissimùm à te, (lector beneuole) sciri
 peruelim, non esse hic instituti nostri, omnia so-
 brietatis exempla, quibus historiae sanctorū pas-
 sim scatent, huc transcribere. Nā infinita res ea mo-
 lis, ingens quoq; & immensum quodammodo vo-
 lumen postulare. Id consentaneum vero esse, ex in-
 de tibi colligendum permitto, quia nullus vnquam
 hominum, absq; sobrietatis studio, vel minimū san-
 ctitatis gradum attigisse legitur; quin etiam tam id
 factu est impossibile, quàm sine sole diem constitui-
 se. Quocirca nos breuitati operam nauantes, quæ-
 dam cognitu digniora commemorabimus exem-
 pla, innumeras propemodū Myriades industriæ tug
 disquirendas, consultò ac data opera relinquentes.

In hac sanctorum serie, quos sobrietatis præ-
 cipuo splendore constat ex aliis emicuisse, (vt D.
 Paulū hic prætereā, & Apostolorum Principem Pe-
 trum) eximia sanctitatis Apostolo Iacobo, qui fra-
 ter Domini cognominatus fuit, primas omnium cal-
 culo deberi, nemo inficias ibit. Is enim Eusebio

*Lib. 2. hist.
 Ecclesiasti-
 ca, cap. 23.*

L 2 aut